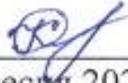

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра германської і української філології

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ
В.о. завідувача кафедри

 Оксана МОКЛЯК
01 вересня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

освітньо-професійна програма «Туризм»
спеціальність J3 Туризм та рекреація
галузь знань J Транспорт та послуги
рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
факультет обліку та фінансів

Полтава
2025–2026 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Туризм» спеціальності ІЗ Туризм та рекреація.

Мова викладання державна.

Розробник: Сизоненко Наталія, к. філол. н., доцент, завідувач кафедри германської і української філології Полтавського державного аграрного університету.

01 вересня 2025 року

Наталія СИЗОНЕНКО

Погоджено гарантом освітньої програми «Туризм»

« 01 » вересня 2025 року

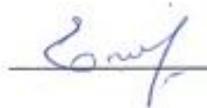

Юрій ТЮТЮННИК

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Туризм та рекреація»

протокол 1 вересня 2025 року № 1.

Голова ради з якості вищої освіти
спеціальності «Туризм та рекреація»

Олена ЄГОРОВА

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів	3
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
Рік навчання (шифр курс)	I (ЗТР бд 2025)
Семестр	1
Лекції (годин)	16
Практичні (годин)	14
Самостійна робота (годин)	60
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Виробити навички мовної поведінки у професійній сфері: вплив на співрозмовника за допомогою вмілого використання різноманітних мовних засобів, оволодіння культурою монологу, діалогу та полілогу; сприйняття й відтворення фахових текстів, засвоєння лексики та термінології свого фаху, вибір комунікативно виправданих мовних засобів, послуговування різними типами словників.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовою для вивчення дисципліни є досягнуті результати навчально-пізнавальної діяльності під час вивчення предметів гуманітарного спрямування повної загальної середньої освіти: «Українська мова».

4. Компетентності:

- загальні:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК14. Здатність працювати в команді та автономно.

- фахові:

ФК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК13. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації.

5. Програмні результати навчання/результати навчання:

ПР11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності.

ПР12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.

ПР18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.

ПР19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПР11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами),	Застосовувати норми української літературної мови під час усної і писемної фахової комунікації.

Результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності.	Аналізувати тексти різних стилів і жанрів, визначати їхню специфіку.
	Знати основні вимоги до оформлення ділової документації державною мовою.
	Розуміти специфіку індивідуальних та колективних форм фахового спілкування.
ПР12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.	Уміти моделювати процеси успішної ділової комунікації, урахувавши правила спілкувального етикету.
	Аргументовано висловлювати власну думку з конкретної теми професійного спілкування.
ПР18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.	Оцінювати власний рівень знань і практичних умінь.
	Застосовувати практичні навички в ситуаціях професійної комунікації.
ПР19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.	Уміти моделювати процеси успішної ділової комунікації у розв'язанні професійних завдань..
	Аргументовано відстоювати свої погляди з конкретної теми професійного спілкування.

6. Методи навчання і викладання

словесні методи (лекція, пояснення), наочні методи (ілюстрування, демонстрування), практичні методи (навчальні завдання), методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду), методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження), інтерактивні методи (метод мозкового штурму, кейс-метод, рольові ігри, командні ігри), мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій), методи усного контролю (опитування), методи письмового контролю (тести, навчальні завдання), методи самоконтролю (самоаналіз, самооцінювання).

7. Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови

Предмет і завдання курсу, його наукові основи. Поняття національної та літературної мови, мовні норми. Професійна мовнокомунікативна компетенція. Мовне законодавство та мовна політика в Україні.

Мова і культура мовлення в житті професійного комунікатора. Комунікативні ознаки культури мови. Типи словників і їх роль у підвищенні мовленнєвої культури. Мовний, мовленнєвий, спілкувальний етикет. Стандартні етикетні ситуації. Парадигма мовних формул.

Тема 2. Стилї сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні

Функціональні стилі української мови та сфера їх застосування. Основні ознаки функціональних та експресивних стилів. Професійна сфера як інтеграція офіційно-ділового, наукового і розмовного стилів. Текст як форма реалізації мовнопрофесійної діяльності.

Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності

Спілкування і комунікація. Функції спілкування. Види, типи і форми професійного спілкування. Основні закони спілкування. Стратегії спілкування. Невербальні компоненти спілкування. Гендерні аспекти спілкування. Поняття ділового спілкування.

Тема 4. Риторика і мистецтво презентації

Поняття про ораторську (риторичну) компетенцію. Публічний виступ як важливий засіб комунікації переконання. Мистецтво аргументації. Комунікативні вимоги до мовної поведінки під час публічного виступу.

Види публічного мовлення. Презентація як різновид публічного мовлення. Типи презентацій. Мовленнєві, стилістичні й комунікативні принципи презентації. Культура сприймання публічного виступу. Уміння ставити запитання, уміння слухати.

Тема 5. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем

Особливості усного спілкування. Способи впливу на людей під час безпосереднього спілкування. Індивідуальні (бесіди, співбесіда з роботодавцем, телефонна розмова) та колективні форми фахового спілкування (нарада, збори, перемовини, дискусія, «мозковий штурм»).

Тема 6. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань. Довідково-інформаційні документи. Етикет службового листування

Класифікація документів. Реквізити та правила їх оформлення. Оформлювання сторінки. Вимоги до тексту документа.

Укладання документів з кадрово-контрактних питань: резюме, характеристика, рекомендаційний лист, заява, автобіографія, особовий листок з обліку кадрів, наказ щодо особового складу, трудова книжка, трудовий договір, контракт, трудова угода.

Укладання довідково-інформаційних документів: прес-реліз, повідомлення про захід, звіт, службова записка, довідка, протокол, витяг із протоколу.

Класифікація листів. Реквізити листа та їх оформлювання. Різні типи листів.

Тема 7. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія

Особливості наукового тексту і професійного наукового викладу думки. Мовні засоби наукового стилю. Оформлювання результатів наукової діяльності: план, тези, конспект, анотація, реферат. Основні вимоги до написання наукової статті, виконання та оформлювання курсової роботи. Основні правила бібліографічного опису джерел, оформлювання покликань.

Термін та його ознаки. Загальнонаукова, міжгалузєва і вузькоспеціальна термінологія. Термінологія обраного фаху. Способи творення термінів певного фаху. Нормування, кодифікація і стандартизація термінів. Українські електронні термінологічні словники. Особливості редагування наукових текстів.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма ІЗТР бд 2025			
	усього	серед них		
л		п	с.р.	
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови	8	2	-	6
Тема 2. Стилi сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	12	2	2	8
Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності	12	2	2	8
Тема 4. Риторика і мистецтво презентації	12	2	2	8
Тема 5. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем	12	2	2	8
Тема 6. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань. Довідково-інформаційні документи Етикет службового листування	12	2	2	8
Тема 7. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія	22	4	4	14
Усього годин	90	16	14	60

8. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом

Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин
	денна форма (ЗЗТР бд 2025)
Тема 2. Стилї сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	2
Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності	2
Тема 4. Риторика і мистецтво презентації	2
Тема 5. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем	2
Тема 6. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань. Довідково-інформаційні документи Етикет службового листування	2
Тема 7. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія	4
Разом	14

Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин
	денна форма (ЗЗТР бд 2025)
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови	6
Тема 2. Стилї сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	8
Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності	8
Тема 4. Риторика і мистецтво презентації	8
Тема 5. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем	8
Тема 6. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань. Довідково-інформаційні документи Етикет службового листування	8
Тема 7. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія	14
Разом	60

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти спрямована на закріплення теоретичного матеріалу та практичних навичок. Реалізація цього напрямку роботи передбачено шляхом виконання здобувачами вищої освіти завдань самостійної роботи.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання/результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання/результатів навчання
ПР11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності. ПР12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг. ПР18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях. ПР19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань	<i>Поточний контроль:</i> опитування, навчальні завдання, розв'язання тесту (за опрацьованими теоретичними питаннями самостійної роботи), командна гра (за результатами виконання завдань самостійної роботи). <i>Семестровий контроль:</i> екзамен.

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми/Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	опитування	навчальні завдання	Командна гра (за результатами виконання завдань самостійної роботи)	Розв'язання тесту (за опрацьованими теоретичними питаннями самостійної роботи)	Екзамен	
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови	-	-	-			-
Тема 2. Стилї сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	1	4				5
Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності	1	4		20		25
Тема 4. Риторика і мистецтво презентації	1	4		-		5
Тема 5. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем	1	4		-		5
Тема 6. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань. Довідково-інформаційні документи Етикет службового листування	1	4		-		5
Тема 7. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія	1+1	4+4	25	-		35
Екзамен					20	20
Разом	7	28	25	20	20	100

Шкала та критерії оцінювання

Опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	Здобувач вищої освіти виявив володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на високому рівні. Надано відповідь на питання або визначення дефініції; здобувач вищої освіти вправно застосовує навички спілкування в усній формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
0	Здобувач вищої освіти виявив володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на недостатньому рівні. Не надано відповідь на питання або визначення дефініції; здобувач вищої освіти не демонструє навички спілкування в усній формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; не розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; не виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Шкала та критерії оцінювання виконання

Навчальні завдання

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	Здобувач вищої освіти виявив володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на високому рівні. Практичне завдання виконано правильно; здобувач вищої освіти вправно застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
3	Здобувач вищої освіти виявив володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на достатньому рівні. Практичне завдання виконано правильно, мовне оформлення відповідей потребує коригування; здобувач вищої освіти застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
2	Здобувач вищої освіти виявив володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на посередньому рівні. Практичне завдання виконано частково; здобувач вищої освіти частково застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; частково розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; частково виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
1	Здобувач вищої освіти виявив володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на недостатньому рівні. Практичне завдання виконано фрагментарно; здобувач вищої освіти демонструє недостатній рівень застосування навичок спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набутих теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; не розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; виявляє недостатній рівень навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
0	Здобувач вищої освіти виявив володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на недостатньому рівні. Практичне завдання не виконано або виконано неправильно; здобувач вищої освіти не демонструє навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; не розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; не виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Шкала та критерії оцінювання

Командна гра (за результатами виконання завдань самостійної роботи)*

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти виявив володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на високому рівні. Практичне завдання виконано правильно; здобувач вищої освіти вправно застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
4	Здобувач вищої освіти виявив володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на достатньому рівні. Практичне завдання виконано правильно, мовне оформлення відповідей потребує коригування; здобувач вищої освіти застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
3	Здобувач вищої освіти виявив володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на посередньому рівні. Практичне

Кількість балів	Критерії оцінювання
	завдання виконано частково; здобувач вищої освіти частково застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; частково розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; частково виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
1-2	Здобувач вищої освіти виявив володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на недостатньому рівні. Практичне завдання виконано фрагментарно; здобувач вищої освіти демонструє недостатній рівень застосування навичок спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; виявляє недостатній рівень розуміння вимог до діяльності за спеціальністю, навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
0	Здобувач вищої освіти виявив володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на недостатньому рівні. Практичне завдання не виконано або виконано неправильно; здобувач вищої освіти не демонструє навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; не розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; не виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

* - кожний етап оцінюється в 5 балів максимум.

Шкала та критерії оцінювання

Розв'язування тесту (за опрацьованими теоретичними питаннями самостійної роботи)

Кількість балів	Критерії оцінювання
16 – 20	Здобувач вищої освіти виявив володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на високому рівні; вправно володіє та застосовує знання державної мови; демонструє набуті теоретичні знання; розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; уміє працювати самостійно
10 – 15	Здобувач вищої освіти виявив володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на достатньому рівні; володіє та частково застосовує знання державної мови; частково демонструє набуті теоретичні знання; частково розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; уміє працювати самостійно
5 – 9	Здобувач вищої освіти виявив володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на посередньому рівні; фрагментарно застосовує знання державної мови; частково розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; демонструє фрагментарні теоретичні знання
0 – 4	Здобувач вищої освіти виявив володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на недостатньому рівні; не володіє та не застосовує знання державної мови; не розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; не застосовує набуті теоретичні знання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Шкала та критерії оцінювання

Екзамен

Кількість балів	Критерії оцінювання
16 – 20	Здобувач вищої освіти виявив володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на високому рівні; вправно володіє та застосовує знання державної мови; уміє працювати самостійно; застосовує набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретує отримані результати; розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; уміє працювати самостійно
10 – 15	Здобувач вищої освіти виявив володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на достатньому рівні; володіє та застосовує знання державної мови, проте допускається помилки; уміє працювати самостійно; застосовує набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретує отримані результати; розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; уміє працювати самостійно

Кількість балів	Критерії оцінювання
5 – 9	Здобувач вищої освіти виявив володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на посередньому рівні; частково володіє та застосовує знання державної мови; частково уміє працювати самостійно; частково застосовує набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та інтерпретує отримані результати; розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; уміє працювати самостійно
0 – 4	Здобувач вищої освіти виявив володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на недостатньому рівні; не володіє та не застосовує знання державної мови; не уміє працювати самостійно; не застосовує набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретує отримані результати; не розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; не уміє працювати самостійно, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Персональний комп'ютер (ноутбук) із доступом до мережі Інтернет (Wi-Fi), мультимедійне обладнання (проектор, екран). Платформа Google Workspace for Education пакет Fundamentals. Офісний пакет Microsoft 365. Операційна система Windows, веббраузери. Електронний репозитарій ПДАУ (<https://dSPACE.pdau.edu.ua/>), автоматизована система управління ПДАУ (АСУ ПДАУ) (<https://ASU.pdau.edu.ua/>), електронне освітнє середовище на платформі LMS Moodle (<https://moodle.pdau.edu.ua/>).

13. Політика навчальної дисципліни

щодо термінів виконання та перескладання: усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях без поважної причини (відсутнє документальне підтвердження) надається право одержати бали за передбачені робочою програмою форми поточного контролю, але із загальної суми за кожен вид завдань вираховується 1 бал. Відповідно до п. 3.4.3 і 3.5 Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету . <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaprocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf> здобувачі вищої освіти мають право на повторне проходження контрольних заходів.

щодо академічної доброчесності: списування під час виконання тестових завдань, практичних завдань та завдань екзаменаційної роботи заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>

щодо відвідування занять: відвідування лекційних і практичних занять є обов'язковим, запізнення – лише з поважних причин.

щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти: на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті. Зокрема визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за частиною освітнього компонента (тема Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань. Довідково-інформаційні документи. Етикет службового листування <https://eduhub.in.ua/courses/suchasna-ukrajinska-mova>; тема Риторика й мистецтво презентації <https://eduhub.in.ua/courses/kurs-10-oratorske-mistectvo>) може здійснюватися до початку або впродовж семестру, у якому опановується освітній компонент, проте не пізніше, ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproneformalnuosvitu.pdf>

щодо оскарження результатів оцінювання: оскарження результатів оцінювання

здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/plozhennyaproocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf>

Після завершення вивчення навчальної дисципліни кожен здобувач вищої освіти має пройти опитування в особистому кабінеті АСУ ПДАУ.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Голоюх Л. В. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посібник. Луцьк, 2022. 192 с.
2. Горошкіна О., Груба Т. Українська наукова мова: теорія і практика : навчально-методичний посібник. Суми : Університетська книга, 2023. 108 с. URL : <https://surl.lu/dfmwji>
3. Кучеренко І. А. Офіційно-ділова комунікація: чинні вимоги і стандарти: електронний навчальний курс. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2024. 70 с. URL : <https://surl.lu/hxckfh>
4. Підгурська В. Ю., Голубовська І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 192 с.
5. Шевчук С. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. Київ : Алерта, 2023. 536 с.

Допоміжні

1. Азарова Л. Є., Радомська Л. А. Українська мова за професійним спрямуванням у таблицях і схемах : підруч. Вінниця : ВНТУ, 2022. 200 с.
2. Дедушно А. В. Лінгвофункціональний аспект мовленнєвих актів привітань. *Лінгвістичні дослідження: зб. наук. пр. Харк. нац. пед. ун-ту імені Г. С. Сковороди* / гол. ред. Н. В. Піддубна. Харків, 2024. Вип. 60 (до 100-річчя від дня народження заслуженого діяча науки і техніки України, доктора філологічних наук, професора Сергія Івановича Дорошенка). С. 316–324.
3. Дедушно А. В., Сизоненко Н. М., Мокляк О. І. Функціональні характеристики мовленнєвого акту вибачення в українській мові. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологія»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2025. Вип. 25(93). С. 17–20.
4. Мамич М. В. Українська мова (за професійним спрямуванням) : навчально-методичний посібник. 3-тє вид., доповнене і перероблене. Одеса : Фенікс, 2023. 86 с.
5. Міненко О. В., Єремеева Н. Ф. Українська мова (за професійним спрямуванням): навч. посіб. для курсантів та студентів I і II курсів. Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗУ, 2024. 192 с.
6. Мокляк О. Запозичення як джерело формування сучасного молодіжного сленгу. *Сучасні проблеми дослідження української мови й методики її навчання в закладах загальної середньої та вищої освіти* : матеріали Міжн. наук.-практ. конф., м. Полтава, 16–17 лютого 2023 р. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. С. 104–107.
7. Сизоненко Наталія. Синтаксичні засоби експресивності (на матеріалі українських наукових статей із психології). *Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика* : зб. матеріалів V Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 21 березня 2024 р.). Полтава : ПДАУ, 2024. С. 139–142.
8. Сизоненко Н. М. Застосування кейс-технології для набуття практичних навичок з української мови за професійним спрямуванням. *Соціально-гуманітарні проблеми XXI століття: актуальність, багатополлярність, перспективи розвитку: матеріали II наук.-практ. конф.*, м. Полтава, 27 листоп. 2023 р. Полтава : Вид-во ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» : Полтава, 2023. С. 31–36.
9. Сизоненко Н. М. Командна гра як форма організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти з української мови (за професійним спрямуванням). *Вісник науки та освіти*. 2024. № 8(26). С. 391–406. URL : <http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/14532>
10. Сизоненко Н. М. Прагматичні особливості заголовків наукових статей (на матеріалі фахового видання «Ефективна економіка»). *Вісник Луганського національного університету*

імені Тараса Шевченка (філологічні науки). 2022. № 2(350). С. 25–32.

11. Сизоненко Н. М., Дедухо А. В., Мокляк О. І. Стратегія самопрезентації і тактики її реалізації (на матеріалі інтерв'ю з уповноваженим із захисту державної мови). *Вісник науки та освіти*. 2025. № 6 (36). С. 594–609 URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/26051/2602> DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-6\(36\)-594-609](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-6(36)-594-609)

12. Сизоненко Н., Пабат В. Проблемно-ситуативні завдання як засіб формування мовнокомунікативної компетентності студентів нефілологічних спеціальностей та іноземних студентів закладів вищої освіти. *Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : колективна монографія / за наук. редакцією Н. Сизоненко*. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. С.241–250.

13. Сизоненко Н., Шаравара Т. Мовні ресурси тактики покликання на авторитет у наукових статтях. *Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : зб. матеріалів IV Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 22 березня 2023 р.)*. Полтава : ПДАУ, 2023. С. 46–50. 80.

14. Nataliia Syzonenko & Yanina Tahiltseva. Psycholinguistic Analysis of the Structure of the Stimulus 'Competitiveness'. *London journal of research in humanities and social sciences*. 2022. Volume 22. Issue 7. P. 13–28.

15. Onyshchenko, N., Depchynska, I., Vykhov, V., Syzonenko, N., Hrebin-Krushelnytska, N., Zhvava, O. A. Neuroscientific Approach to Developing Language Education Content: Literacy in the Postmodern Information Society. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*. 2025. С. 351–363.

Інформаційні ресурси

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови. URL : <https://archive.org/details/velykyislovnyk/page/n7/mode/2up>

2. Лінгвістичний портал з української мови. URL: <http://www.mova.info/>

3. Типова інструкція з документування управлінської інформації в електронній формі та організації роботи з електронними документами в діловодстві, електронного міжвідомчого обміну. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF#Text>

4. Український правопис. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.prapopys-2019.pdf>